

EGZAMIN MATURALNY Z JĘZYKA POLSKIEGO

Podstawowe informacje

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych
im. Józefa Piłsudskiego
w Zakliczynie

Matura z języka polskiego jest egzaminem obowiązkowym i składa się z dwóch części: pisemnej i ustnej. Część ustną zdaje się na jednym poziomie. Egzamin pisemny zdawany jest obowiązkowo na poziomie podstawowym. Egzamin na poziomie rozszerzonym jest egzaminem dodatkowym.

Zarówno część ustną, jak i pisemną maturzysty zdaje w swojej szkole. Część pisemna to egzamin zewnętrzny, który jest oceniany przez egzaminatorów w Okręgowych Komisjach Egzaminacyjnych. Część ustna to egzamin wewnętrzny, który jest oceniany przez komisję egzaminacyjną w szkole.

Termin egzaminu zewnętrznego, czyli pisemnego, ustala Dyrektor Centralnej Komisji Egzaminacyjnej na początku każdego roku szkolnego, natomiast harmonogram egzaminów wewnętrznych ustalany jest przez dyrektora szkoły.

EGZAMIN USTNY

Egzamin trwa 25 minut, z czego 15 minut zajmuje prezentacja przygotowana przez maturzystę, a 10 minut – rozmowa z egzaminatorami.

Część pierwsza egzaminu sprawdza umiejętność wypowiadania się i wykorzystania przygotowanych materiałów pomocniczych oraz wiedzę w zakresie wyznaczonym przez temat. Następnie egzaminatorzy podejmą ze zdającym rozmowę dotyczącą tematu prezentacji i bibliografii. Celem drugiej części egzaminu jest sprawdzenie rozumienia pytań, umiejętności formułowania odpowiedzi i uzasadniania własnego stanowiska. Zadane pytania zostają odnotowane w protokole egzaminu. W obu częściach egzaminu sprawdza się i ocenia sprawność oraz poprawność językową. Nie ocenia się osobno języka prezentacji i języka rozmowy. Jeżeli zdający nie odpowie na pytania egzaminatorów, nie uzyska punktów za język.

Egzamin jest oceniany według takich samych kryteriów w całym kraju. W części ustnej egzaminu ocenie podlegają: prezentacja tematu (zawartość merytoryczna i kompozycja wypowiedzi), rozmowa o problemach związanych z prezentowanym zagadnieniem i sprawność językowa w obu częściach egzaminu.

Za część ustną egzaminu można uzyskać maksymalnie 20 punktów:

- za prezentację tematu: 5 punktów (3 za zawartość merytoryczną, 2 za kompozycję);
- za rozmowę: 7 punktów;
- za język: 8 punktów (oceniany w obu częściach egzaminu).

Wynik egzaminu jest wyrażony w procentach. Egzamin jest zdany, jeżeli uczeń zdobędzie minimum 30% punktów możliwych do uzyskania, czyli w części ustnej – 6 punktów.

EGZAMIN PISEMNY – POZIOM PODSTAWOWY

Egzamin pisemny trwa 170 minut i sprawdza umiejętność rozumienia czytanego tekstu nieliterackiego i pisania własnego tekstu w związku z tekstem literackim zamieszczonym w arkuszu.

Część sprawdzająca rozumienie czytanego tekstu zawiera:

- tekst publicystyczny lub popularnonaukowy (liczący do 1000 słów);
- test zawierający od 10 do 16 zadań otwartych i/lub zamkniętych, odnoszący się do wyżej wspomnianego tekstu.

Pytania testu sprawdzającego rozumienie czytanego tekstu mogą dotyczyć:

- a) poziomu znaczeń, czyli:
 - rozumienia słów, związków frazeologicznych i zdań; odczytywania znaczeń dosłownych i metaforycznych, znaczeń słów z kontekstu, odróżniania informacji od opinii; znajdowania słów kluczy;
 - rozumienia myśli zawartej w akapicie lub części tekstu, wyszukiwania informacji, selekcjonowania informacji, hierarchizowania, porównywania, dostrzegania analogii i przeciwieństw;
 - rozumienia głównej myśli tekstu (rozumienia tekstu jako całości) oraz umiejętności wnioskowania;
- b) poziomu struktury, czyli:
 - kompozycji tekstu, tj. odróżniania wstępu, rozwinięcia, zakończenia, wskazania zasady kompozycyjnej;
 - odkrywania związków logicznych, czyli rozumienia toku przyczynowo-skutkowego, wskazywania np. tezy, hipotezy, argumentów, kontrargumentów, przykładów, wniosków, zależności między zdaniem, akapitami i częściami tekstu;
 - rozumienia występujących w tekście wyrazów, wskazujących na tok myślenia autora (sygnalizujących wnioskowanie, podtrzymywanie myśli, zwrot myśli, dygresję, powtórzenie myśli, nawiązanie do myśli zawartej w poprzednim akapicie);
- c) poziomu komunikacji, czyli:
 - genezy tekstu;
 - rozpoznawania nadawcy;
 - dostrzegania celu tekstu (intencji nadawcy)
 - adresata i sposobu oddziaływania na niego;
 - dostrzegania cech stylistycznych tekstu i rozumienia funkcjonalności środków językowych.

W części sprawdzającej rozumienie czytanego tekstu każda odpowiedź na zawarte w arkuszu zadania otwarte i zamknięte jest punktowana. W arkuszu egzaminacyjnym obok zadań podane są punkty, które można zdobyć, jeżeli udzieli się prawidłowej odpowiedzi.

Część sprawdzająca umiejętność pisania własnego tekstu zawiera:

- dwa tematy wypracowania (do wyboru)
- strony przeznaczone na napisanie wypracowania.

Za najważniejsze kryteria w tej części egzaminu uznaje się rozwinięcie tematu i poprawność językową, za kryteria wspomagające – kompozycję i styl. W punktacji uwzględnia się również ocenę szczególnych walorów pracy.

W części sprawdzającej umiejętność pisania na poziomie podstawowym uczeń może uzyskać za:

- rozwinięcie tematu: 25 punktów;
- kompozycję: 5 punktów;
- styl: 5 punktów;
- język: 12 punktów;
- zapis: 3 punkty.

Za szczególne walory pracy można otrzymać dodatkowe 4 punkty, które przyznaje się za pracę wyróżniającą się oryginalnością w zakresie rozwinięcia tematu, kompozycji, stylu lub języka. Należy jednak pamiętać, że łączna liczba punktów za wypracowanie nie może przekroczyć 50.

W trakcie pisania egzaminu zdający może korzystać ze słownika ortograficznego i słownika poprawnej polszczyzny.

Wypracowanie maturalne powinno zawierać nie mniej niż 250 słów. W wypracowaniu krótszym niż 250 słów zostanie ocenione tylko rozwinięcie tematu, natomiast styl, kompozycja, zapis i język pracy nie będą podlegać ocenie.

Za egzamin pisemny na poziomie podstawowy można uzyskać maksymalnie 70 punktów – 20 punktów z części sprawdzającej rozumienie czytanego tekstu oraz 50 punktów z części sprawdzającej umiejętność pisania.

Egzamin jest zdany, jeżeli uczeń zdobędzie minimum 30% punktów możliwych do uzyskania, czyli w części pisemnej – 21 punktów.

EGZAMIN PISEMNY – POZIOM ROZSZERZONY

Egzamin na poziomie rozszerzonym trwa 180 minut. Arkusz zawiera tylko część sprawdzającą umiejętność pisania własnego tekstu.

W wypracowaniu pisany na poziomie rozszerzonym uczeń może uzyskać za:

- rozwinięcie tematu: 26 punktów;
- kompozycję: 2 punkty;
- styl: 2 punkty;
- język: 8 punktów;
- zapis: 2 punkty.

Za szczególne walory pracy maturzysta może otrzymać dodatkowe 4 punkty. Łączna liczba punktów za wypracowanie nie może jednak przekroczyć 40.